

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 «
Pe o lună . . . 2 «
Nrul de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Prefaceri.

O priveliște mai turbure și mai vânzolită de atâtea curente protivnice între olaltă n'a oferit viața politică din Ungaria niciodată dela încheierea pactului dualist, ca de prezent. In goană fără popas după putere, corifeii partidelor se îmbrâncesc, se încaieră — și în harța lor desnădăjduită își fărâmă și cel din urmă dram de demnitate, și nescotesc principiile în lumina cărora pozau înaintea alegătorilor, căci orbiți de strălucirea puterii ce li suride acum de aproape, suprema lor țintă e s'o poseadă.

Mulți cad în lupta neîmpăcată — și arena politică e plină de mărimi prăbușite. Vrășmășia de interese nu cruță nici pe slăvitul Kossuth. Vaza lui e zdrențuită și azi nu mai are aproape nici o înrăurire în partid. Gornistul aspirațiilor rebele, contele Apponyi, e dat cu desăvârșire la o parte. Și multe alte mărimi false zac azi în mormanul cadavrelor politice. Acolo e și Barabás, acolo e și Ugron, acolo sunt toți acrobații frazelor politice. Peste trupurile lor strivite trece înainte, gălăgioasă, haita celor mărunți și lacomi.

Și în vreme ce destrăbălarea crește mereu, și nesațiul după putere trezește valuri tot mai întăritate, ca un Poseidon de-asupra mării răzvrătite, apare pentru a doua oară faimosul »homo regius«, d. Lukács, cu furca magică a portofoliilor ministeriale. Valurile se liniștesc pe o clipă, aspirații portofoliilor se gudură smeriți în fața ace-

stui om miraculos — și se începe iarăși târgul de principii...

D. Lukács a început ieri noi tratative cu fruntașii partidului kossuthist. Mâncând din însuși faptul, că misiunea d-sale e întâmpinată cu vădită bucurie din partea fruntașilor acestui partid, se pare că o rezolvire vremelnică a crizei e în prag. Incurând se vor cunoaște condițiile păcii și oamenii desemnați să le înfăptuiască.

Și oricare ar fi guvernul de tranziție, el nu va fi parlamentar, căci se va compune din elemente imparlamentare și nu se va putea răzema de o majoritate parlamentară, puternică și consolidată. Nu va fi parlamentar acest guvern, cum n'au fost nici cele de până acuma, fiindcă nici unul dintre partidele de azi ale camerei, nu este expresia voinței popoarelor din țară — nici măcar în parte.

Oricare ar fi însă guvernul de tranziție, el va avea înainte de toate datoria să legitimeze sufragiul universal și secret. E lămurit deci motivul pentru care politicienii băncii se sbat îndeosebi să acapareze portofoliul de interne. Ei vor să dispună absolutistic de toate mijloacele de terorizare la algeri, ca să scoată o majoritate credincioasă dezideratului băncii naționale și să câștige un larg teren de propagandă în vederea unei stăpâniri kossuthiste dăinuitoare. De sine înțeles că aspirațiile lor exclud aspirațiile la viață națională ale celorlalte naționalități și astfel ei vor cerca să înfăptuiască reforma electorală în aceleași condiții ca ministrul Andrassy, abătându-se dela pro-

iectul acestuia cel mult în amănunte neesențiale și dându-i în forme o aparență mai puțin reacționară. Fixându-și stăpânirea pe sistemul actual de administrație ei speră să-și poată îndeplini scopul cu ușurință.

Ei au omis însă din problema aspirațiilor lor doi factori de căpetenie: voința coroanei și a popoarelor nemaghiare. O încercare atât de cutezată, cum e cea ascunsă azi în gândurile lor, va stârni o luptă cumplită în țară, va revoluționa masele de desmoșteniți și va deslănțui vijelia durerilor ce se dospesc de atâtea vreme în sufletele lor. Sferele politice din Viena vor înțelege că păharul suferințelor e plin până la gură și nu vor face experiențe primejdioase, adâncind ranele sângerânde, necicatrizate încă în popoarelor din Ungaria.

Planurile kossuthiștilor vor întâmpina o desnădăjduită opoziție și din partea partidelor oligarhice. Aristocrații cei obișnuiți să stăpânească veșnic, vor împăca cu noua stare de lucruri. Ei vor întrebuița toate mijloacele pentru a-și redobândi situația la cârmă. Dintru început ei vor urzi intrigi întinse și vor semăna neîncredere în gândurile celor din anturajul coroanei, ca să zădărnicească formarea stăpânirii kossuthiste. De după culisele politice, unde stau astăzi ascunși, vor ieși toți cei jigniți în amorul lor propriu: bărbații de stat de ieri cari privesc azi umiliți de împrejurări cum serbează azi triumfător vulgul projan și urgisit, în arena luptelor politice.

Guvernul de tranziție nu va putea consolida o stare de lucruri dăinuitoare. Dacă

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Un imn francez lui Eminescu.

După
Lucien Bazin.

Cunosc povestea tristă și scurtă a vieții tale
Și scârba ta născută din vanele plăceri,
Și lumea ta de visuri, dorințe și dureri...
Năluca urmărită de tine în veci pe cale.

Și am citit o parte din opera-ți măiastră :
Supt biciul suferinței umane te zăresc
Trist implorând în graiul tău dulce românesc
Pe Amor, pe tiranul divin din lumea noastră.

Dar mai presus citiți-am poemul tău romantic,
Bogat în idealuri și falnice avânturi
Ce-o să-ți rodească neamul, vrăjit de acele cânturi
In care se trezește al Romei geniu antic.

Și mi-am adus aminte atunci că 'n noi renaște
Acelaș sânge nobil al rasei vechi latine.
Și 'n ciuda depărtării, m'apropie de tine...
Și m'a cuprins mândria că te-am putut cunoaște

De-atunci și munca-ți sfântă cu dragoste-o aleg.
Ci, de n'am fi vlăstare aceleiași tulpine,
Te-ași fi înțeles eu totuși, citindu-te pe tine!
Poezii mari sunt domni pământului întreg!

Așa toți ceice odată simțit-au cu putere
Delirul desnădejzii, cel plin de amar și jale.

*Vor plânge la accentul sublim al lirei tale,
Imens răsunător cât geme de durere...*

*Durerea e obștească : ucide al ei sărut.
Tu însu-ți Eminescu, o cunoșteai din fașe.
Întânțuindu-ți gâtul cu brațele-ucigașe
Te-a strâns așa de tare, că lira ți-a tăcut...*

*S'a stins a ta gândire în noapte blestemată.
Pân'ce să treci în raiul etern scaldat în rază...
Dar opera-ți rămâne ; și duhul tău veghează
Asupra țării tale în doliu 'nvesmântată.*

*In negrele amurguri, când ne'nfioar' un vaier
Ca dintr'o altă lume, al pasărei nocturne,
Când strop cu strop, în taină, din nevăzute urme
Necunoscute lacrimi alunică prin aier.*

*In triste amurguri ce'mbrac'a noastre frunzi
Cu negură de visuri, când singur îți arăți
Al lunei disc de aur vrăjind singurătăți,
Când raza ei coboară peste câmpii și munți.*

*In ceasurile-acele de teamă ne'nțeleasă,
Când mările respiră o dulce adiere,
Atunci plutești, poete, scăpat de orice durere,
Și țara ta ți-o legeni cu drag, ca pe mireasă.*

*Poete, stai de strajă ! Spre culmile mării
Insuflă-i, ca să lupte, a geniului scânteie,
Copil al României, o bard menit să steie
Alături de stăpânii slăviți ai Nemuririi !*

Trad. de St. O. Iosif.

Luptele tirolezilor pentru libertate.

În vara aceasta se serbează pretutindeni în cuprinsul Tirolului amintirea a o sută de ani a luptelor eroice, a încercărilor glorioase de desrobire de sub mâna de fier a lui Napoleon cel mare. Cetățuile de stâncă și pădurile de brad din nou vor resfrânge văilor înverzite bubuitul puștilor, din nou, pe rând, în fiecare oraș se vor înălța falfăitoare steaguri ; unuri mai puțin secerătoare de vieți se vor scoate din cuprinsul mut al muzeelor ; trofee câștigate cu sânge vor defila înaintea urmașilor acestor timpuri de vitejie. Ce nu se face pentru a da glas acestor timpuri ? Se cearcă să se scoată o lacrimă și o recunoaștere din fiecare gură : »așa au fost înaintașii mei«.

Nici un popor nu e care să nu se fi crezut vre-odată biruitor și autorilor biruinții le păstrează un loc veșnic în amintirea lui.

Acel care modelează, zugrăvește și scrijelează mai bine figura dușmanului pentru a-și bate joc, a o frânge, a o șterge și a o înțepa cu o mână mai necruțătoare, — acela încă e un biruitor. Acesta e biruitorul timpurilor noastre, al prezentului...

Biruința adevărată e însă a acelor cari nu se știu cruța înaintea datorinții, a celor pe cari viitorul îi sărbătorește.

Tirolezii sărbătoresc acum pe Andreias Hofer și tovarășii lui de luptă.

Supremația germanilor în amalgamul de popoare ale Austriei o susține mai mult elementul

însă probabilul regim kossuthist va constitui o fază mai efemeră decât toate regimurile de până acum, el poate totuși să însezeze în istorie începutul marilor prefaceri constituționale în Ungaria, — să pornească cel dintâiu avalanșa păcatelor medievale, pregătind, chiar împotriva voinței sale, calea spre adevăratul constituționalism, când parlamentul reprezentând voința popoarelor, cu marea putere morală de care va dispune, va putea înlătura crizele nefaste de felul celor de azi.

Medicii români și congresul din Pesta. Comitetul Asociației medicilor din România s'a întrunit Sâmbătă după amiază. Președintele comitetului a citit memoriul motivând neparticiparea medicilor noștri la congresul din Budapesta, și a cerut comitetului să aprobe publicitatea acestui memoriu. S'a hotărât ca memoriul să fie semnat de toți membrii Asociației, apoi tradus în limba franceză, engleză și germană, pentru a fi împărțit în străinătate.

Audiența baronului Aehrenthal la M. Sa împăratul. Ieri M. Sa a primit în audiență pe ministrul externelor baronul Aehrenthal la ora 1. p. m.

Oprirea deputatului Budisavlievici. Un caz de nemai pomenită volnicie și ilegalitate s'a întâmplat zilele acestea la Semlin. Deputatul sârb din Croația Bude Budisavlievi i, unul dintre apărătorii procesului de înaltă tradare din Agram a fost oprit la graniță la Semlin și a fost supus unei examinări fizice, venind din Serbia. Nu știm ce se va fi găsit asupra deputatului sârb, dar guvernul austro-ungar a ordonat măsura asta extraordinară, de sigur în scopul de a găsi noi dovezi pentru »înaltă tradare« a sârbilor, nădăjduind să surprindă acte »compromițătoare«. Procedul acesta constituie însă o îndoită violare de lege, întâi a libertății personale și al doilea a dreptului de inviolabilitate cu care legea înzestrea pe

deputați. Ziarul oficios al guvernului sârbesc »Samouprava« îl critică cu multă dreptate spunând că se înșiră cu drept cuvânt alături de alte acte de volnicie ale autorităților noastre. Autoritățile noastre prin oficiosul »Pester Lloyd« întâmpină că este vorba de o măsură internă în care guvernul sârbesc nu are amestec. Ceeace însă firește nu poate repara ilegalitatea ce se săvârșește.

Sinodul episcopal sârbesc. Duminecă s'a întrunit sinodul episcopesc al bisericii sârbești la Carlovăț. Au asistat toți episcopii afară de episcopul Vârșeului Zmianovici. După celebrarea serviciului divin prin episcopul Mitrofan Șevic, patriarhul Bogdanovici a rostit o cuvântare bineventând pe episcopi. A declarat că M. Sa împăratul de data asta a renunțat a trimite un comisar regesc la sinod. S'a trimis o adresă de omagiu M. Sale împăratului și una de salutare primului-ministru Wekerle. Chestiile ce se vor discuta în sinod sunt afaceri interne ale bisericii sârbești.

Situația politică.

După audiența de Duminecă, d. Lukács s'a întors la Budapesta în calitate de *homo regius*, și încă în cursul zilei de ieri a început negocierile cu partidul independist. Se zice, că M. Sa i-ar chiea pe independiști la putere, cu condițiunea, ca președintele consiliului și doi membrii din viitorul cabinet să fie 67-iști. Alte concesii deocamdată nu se fac.

În cursul zilei de ieri, d. Lukács a avut o întrevedere mai lungă cu d. Kossuth. Nu se știe încă, dacă cei doi oameni politici au putut ajunge la vre-o înțelegere. D. Lukács va continua negocierile și cu alți câțiva fruntași ai partidului independist, îndeosebi cu d. Justh. În urma acestor negocieri, e probabil, ca dd. Kossuth și Justh se fie chemați cât de curând în audiență. De altfel în zilele acestea se va întruni și comitetul executiv al partidului independist, ca să hotărască asupra propozițiilor dlui Lukács.

Audiența dlui Lukács.

Duminecă la ora 2¹/₂ dlui Lukács i-sa acordat o nouă audiență, care a ținut o oră și jumătate. Ieșind dela palat, d. Lukács le-a declarat ziaristilor:

M. Sa m-a încredințat să încep negocierile cu partidul independist, în calitate de *homo regius*. Deseară mă întorc la Budapesta. Sper, că încercările mele nu vor rămânea fără rezultat. Cred, că în cursul negocierilor se va ivi necesitatea de a fi chemat în audiență și d. Kossuth.

Un intim de-al dlui Lukács a spus ieri ce condiții pune M. Sa, prin d. Lukács, independiștilor:

Subt prezidenția dlui Kossuth să se numiască un guvern independist, în care însă ministrul de interne, de finanțe și ministrul pe lângă persoana regelui să fie 67-iști. Ministrul de interne va fi Khuen-Héderváry, de finanțe Lukács, a latere contele Zichy János. Noul guvern ar avea să facă reforma electorală, fără pluralitate. Toate celelalte chestii vor rămânea pentru camera viitoare. Chestiunea băncii se va rezolvi printr'o declarație formală. D. Kossuth ca ministru președinte, va declara în cameră, că M. Sa recunoaște dreptul majorității de a cere bancă autonomă, și va propune să se înceapă pregătirile pentru înființarea băncii.

Negocierile.

Ieri după prânz la ora 1 d. Lukács l-a vizitat pe d. Kossuth în ministerul de comerț. Între cei doi bărbați politici a avut loc o consfătuire lungă, care a ținut aproape trei ore. D. Lukács a negociat cu șeful partidului independist în calitate de *homo regius*.

La stăruința dlui Kossuth, mandatarul coroanei se va consfătuși și cu alți câțiva fruntași ai partidului independist, între aceștia cu dd. Justh, Batthyány, Tóth János, Holló Lajos și alții.

În urma acestor negocieri, d. Kossuth va fi chemat cât mai curând în audiență la M. Sa. Mai de aproape, despre ce a fost vorba între *homo regius* și d. Kossuth nu se știe. Unor ziaristi d. Lukács le-a declarat următoarele:

»Ca *homo regius* am negociat foarte serios cu șeful partidului independist. N-am putut ajunge însă la nici un fel de înțelegere, fiindcă d. Kossuth vrea să aducă propozițiile mele și înaintea comitetului executiv al partidului, care va avea pe urmă să hotărască definitiv. Pe de altă parte,

german din Tirol. El are cel mai nestrămutat devotament față de casa domnitoare, el e cel mai încrezut sprijin al acesteia. »Gott, Kaiser und Vaterland« e credința strămoșească a tirolezilor. Factorii acestei credințe nu pot fi despărțiți unul de altul. Cultul D-zeului catolic, al împăratului și al patriei sporește prin dovezi de vitejie, de jertfe și hotărârea cu care se înfruntă dușmanul lor. Tirolezului deci nu-i vor lipsi aceste virtuți.

Până la 1805 Tirolul a făcut totdeauna parte din împărăția casei de Habsburg, dela întemeierea acesteia. În acest an s'a întâmplat amara despărțire, atunci s'au încercat să se rupă legătura de credință, iubire și atârnare față de Habsburgi. Cuceritorului Napoleon nici o legătură nu-i putea rezista. Prin pacea dela Presburg, Tirolul fu adăogat Bavariei. Cât de dureros atinse aceasta ruptură atât pe domnitor cât și pe supus reiese din rescriptul împăratului Francisc... »Ce dureroasă jertfă e pentru mine se știe și așa... Nu vreau să mai pierd vre-un cuvânt asupra acestei despărțiri silite de niște atât de scumpi supuși, căci ar fi să deschidem rănile din nou... Dacă nu stă în puterea mea să înfrunt această lovitură, cel puțin am stăruit prin influența mea ca să se îplinească toate dorințele tirolezilor, ca țara să rămână nedividată și constituția neatinsă.«

Aceste promisiuni n'au rămas însă în ființă. Noii stăpânitori au început să introducă inovații pe toate terenele — ca pentru o stăpânire de veci. Chiar și sunătorul nume de Tirol fu schimbat în »Bavaria de sud«. Funcționarii bavarezi țineau să introducă deprinderi și obiceiuri nouă.

Clerul și biserica, ca organizație de sine stătătoare era supusă încercări de a slăbi, de a se surpa considerându-se bunurile bisericesti ca bunuri comune de stat, iar tagma clericală ca niște funcționari ai statului.

Amărăciunea pentru aceste nu era mică. Dreptcredinciosul tirolez părea stingherit în cele mai de căpetenie din condițiile vieții sale sufletești. Fericirea lui e în credința bisericii catolice, mângâierea lui sunt slovele cârților de rugăciune. Mânia lui creștea fără glas, potolită numai în resemnarea bunului creștin.

Gândul răzvrătirii nu ieșea la iveală, și-l ascundea fiecare cum se ascund goangele în îndoituri de frunze și acolo își torc firele pentru a putea împânzi și vestezi verdeața. Cât de lămurit vorbește următorul caz! Cu ocazia a unei vizite în Innsbruck regele Bavariei ia parte și la o tragere la țintă. Un țaran câștigă prin dibăcia sa aci un steguleț vinăt-alb împodobit cu ducate. Regele întreabă pe țaran: »Nu-i așa, că îți mai plac culorile aceste nouă decât cele vechi?« Țaranul replică: »De frumoase sunt frumoase culorile bavareze, dar, dacă le voi duce acasă și le voi atârna în chiliile noastre mohorite, vinătul se va preface în negru iar albul în galben.«

În ascuns se făureau toate planurile. În ascuns oameni pătrunși de nemulțumire și revoltă, bărbați încrezuți ai tirolezilor suiau scările tronului iubit austriac, de unde găsind îndemn și sprijin pentru o revoluție, se întorceau plini de încredere și propagau ideea între ai lor. Anul așteptat fu 1809.

Pretutindeni se răspândeau pe mici fiduli cuvintele: »a sosit timpul. Soliile și stafiile erau înrolate dintre femei și copii, cari nu puteau fi bănuși. Pe culmi se aprindeau focuri, stegulețe mici roșii, bucăți de lemne înroșite pluteau pe riuri. Dăngătul clopotelor pe coline, ropotul vâlcilor purtau neîndoiosul signal, chemarea la arme. Vulturul roșu, emblema Tirolului, reînviat își fâlfăia din nou aripile peste culmile înalte, el deștepta freamătul codrilor iar acesta deștepta sbuciumul inimelor dornice de răsunare. Oștirea austriacă venia într'ajutor. În 11 Aprilie se întâmplă întâia ciocnire a tirolezilor, grupați în mai multe cete, cu oștirea franceză în mai multe locuri deodată. Aceasta din urmă e decimată, înfrântă, o parte prinsă prizonieră mulțumită cunoștinței de locuri, îndărătniciei viteze a țaranului tirolez. La câteva zile leul bavarez dela poarta palatului din Innsbruck fu înlocuit cu Vulturul tirolez. Rescriptul împărătesc din 18 Aprilie sună: »Eu mă încred în voi, voi puteți să vă încredeți în mine și cu ajutorul lui D-zeu Austria cu Tirolul să fie totdeauna unite precum fu într'un lung șir de ani până acum.«

În luna următoare oștile »dușmane« intrară iar prin mai multe părți pe pământul Tirolului. Ele fură din nou înfrânte și alungate, în lupta de pe muntele Isel lângă Innsbruck.

A treia luptă s'a dat după două luni cu acelaș rezultat. După ce o parte din oștirea dușmană compusă din saxoni fu măcelărită într'o strîmtoare numită după numele saxonilor, dărîmând asupra lor din înălțimi trunchi de brad, pietri și stânci; după ce însuși comandantul suprem al

au vreau să mai vorbesc și cu alți vre-o câțiva huntași de ai independenștilor...»

Comitetul executiv al partidului independentist va ține mâine ședință. Situația politică e privită pretutindeni cu ochi pesimiști. Indeoșebî d. Kosuth, crede că acțiunea d-lui Lukács nu va răuși. D. Justh a declarat ieri, că *chiar de nu s'ar putea ajunge la o înțelegere cu d. Lukács, nici atunci nu se mai poate susține coaliția.*

Din Italia.

Din camera italiană. — Un discurs socialist. — Austria judecată de un deputat socialist. — Țarul și socialistii italieni. — Răspunsul ministrului Tittoni.

— Dela corespondentul nostru special. —

Roma, 26 Iunie.

În Camera italiană se urmează mereu discuția bugetelor diferitelor ministere, discuție foarte aprinsă, și cu perorări lungi, în cari se ocupă — de cătră opoziție — guvernul.

La ordinea zilei am avut zilele acestea discuția bugetului ministerului de externe și între mulți oratori cari au cerut socoteala ministrului Tittoni și întregului cabinet despre afacerile externe ale Italiei, a fost și deputatul Morgari, socialist.

Oratorul a combătut cheltuielile cari se fac de Italia pentru politica externă, făcând o lungă teorie asupra naționalismului, criticând acest sentiment precum și sentimentul de patrie, perorând contra înarmării și a armatei.

Patriofismul, după Morgari, n'are rațiune de a fi și ca exemplu citează Austria în cari sunt naționalități cari se mănâncă una pe alta. »Austria, zice Morgari textual, este un balamuc politic, în care fiecare naționalitate se căznește să înăbușe pe cealaltă«. Ca exemplu aduce faptele din 1903 din Croația unde au fost mulți morți, pentru că ungrii voiau ca la trenurile cari traversează Croația, funcționarii să nu vorbească decât ungrește.

Trecând la relațiile Italiei cu Rusia, oratorul zice că serviciile pe cari Rusia le-a adus în Balcani, susținând *statul quo* sunt bune, dar trebuie să disprețuim pe cel ce le dă și aprinzându-se din ce în ce, în mirarea generală a Camerei, deputatul Morgari acuză pe țarul, pe care-l numește despot cu mâinile roșii de sânge și pe care zice că-l va fluiera el și toți liberii cugetători din Italia, dacă ar îndrăzni să vie aici.

oștirilor dușmane de abia își putu mântui viața prin ascunzături, restul armatei se concentra tot sub muntele Isel. Atacul crâncen fu iar spre izbândă tirolezilor.

Aceasta e istoria luptelor pentru libertate pe care dacă ar fi s'o înfățișăm în întregime am mai pomeni despre o a 4-a ciocnire care fu nefavorabilă pentru tirolezi.

Nu facem însă istorie. Un prinos de admirație aducem numai eroilor acelor timpuri. S'au luptat acești eroi pentru vre-o răsplată? I a mână setea de sânge? Vre-o comandă superioară i-a împins pe ei în foc? Nu.

Pentru o trebuință a inimii lor s'au luptat acești eroi, pentru trebuința de a nu-și schimba credința, pentru a fi singuri domni peste cei a lor; din acea logică simplă a datorinții ce o are față de sufletul și față de trecutul său fiecare.

Cazacii au fost hordele cari stăteau la îndemâna ori și cui. Cine le plătea mai mult putea conta la ajutorul lor. Aceștia se luptau pentru voluptatea de a vedea curgând sânge de om. Tirolezii și-au apărât legea și moșia. Cel ce are lege și moșie și le va ști apăra în deajuns, dacă are măsura dreaptă a aprecierii lor. Cât de greu ne vine a vorbi cum alții își îndeplinesc dato-

Protestări vii și dese au întrerupt pe orator în discursul său, ministrul Tittoni care se afla de față a ascultat cu atenție tot lungul discurs, și când Morgari a părăsit tribuna, ministrul s'a sculat în picioare și cu multă energie a răspuns lui Morgari, mai ales pentru inzultele aduse țarului.

Tittoni apoi, răspunzând unei întrebări, dacă tripla-alianță se va reînnoi, a zis că »nu s'a reînnoit tripla-alianță, dar că la această anticipată reînnoire nici unul din cele trei state, nici s'a gândit încă. Voi adăuga chiar, — a zis Tittoni — că nu există nici o rațiune ca tripla-alianță să se reînnoiască mai înainte de scadență, căci în cazul acesta, ar însemna că între aliași sunt neînțelegeri și teamă. Aceste lucruri însă nu există, din contră, între aliași există cea mai complectă reciprocă înțelegere«.

Camera a ascultat cu foarte mare atenție discursul ministrului, mai ales partea aceea care privește politica externă cu Austria, căci se știe — și am scris-o de multe ori — că între italieni domnește un viu sentiment de ură contra austriacilor.

O noapte groaznică la Messina.

Alaltăieri, la 7 și jum. seara, la Messina a fost un alt cutremur, cu bubuituri subterane și la 10, un altul mult mai tare ca cel dintâi.

Populația orașului a fugit din case de frică, iar la 11 și jum. o a treia sguduitoră mult mai tare ca celelalte s'a simțit nu numai în Messina dar în toată provincia.

Groaza cuprinsese pe toți nenorociții de locuitori, și a durat toată noaptea.

La 12 și jum. alte sguduitoruri cu bubuituri subterane. La 1, la 2-30 alte cinci cutremure. Se părea că venise sfârșitul lumii. La 3-45 o altă sguduitoră care a durat mai multe secunde, a făcut să se însutească groaza locuitorilor.

Dimineața, la 5 și la 6 alte trei cutremure.

Bieții locuitori!

La Mileto, la Reggio di Calabria, cutremurul a fost mai de puțină durată, dar puternic și sperriind pe toți.

Când s'o isprăvi?

Corresp.

Din țințar armăsar.

Privitor la incidentul din Caransebeș de care am scris zilele trecute iată amănunțele afacerii, așa cum le găsim descrise în »Drapelul«:

Cînd credea-i că începe să revină liniștea la Caransebeș, isbucnește ca din senin o nouă »afacere senzațională«, oferind nou prilej de a-și câștiga merite »salvatorilor« de profesie ai »patriei«.

rințele pe cari le avem și noi deopotrivă, le avem însă nu ne gândim să le îndeplinim...

Țăranii au pornit această revoluție și țăranii au fost căpeteniile ei. Numele lui Andreas Hofer se pomeneste în istorie alături de împărați și regi. Chipul lui l-am cumpărat pe o ilustrată, pe care nu o voi scrie și nu o voi trimite nici odată. O frunte lată, ochi încrunțați de o hotărâre energetică, barba lungă încadrează o față plină...

Figura și numele lui servește de marcă și emblema pentru instituții și lucruri, fabricații și monopoli precum tulipanul servește cortezilor ungruri de salvus conductus în Ungaria. Țăran de origine, țăran în ființă, simplu și religios. Oaspeților după ce se ridicau dela masă le zicea: »habl's mitgessen, könnt's auch mitbet'n«. După trei biruinți tirolezii îl aleseră de comandant suprem. Cu încheierea revoluției se refugiază între munți în gerul iernii și acolo, într'o colibă, îl surprinsă poterașii italieni, cari îl luară prins. Încătușat și desculț îmbărbăta pe cei cari îl întovărășau cu ochii în lacrimi și strigătul de durere încremenit pe buze: »Rugați-vă, fiți smeriți și suferiți cu răbdare atunci vă veți putea mântui de păcate«.

Nu știm de va mai fi la Făgăraș ca la Caransebeș, dar ca la Caransebeș nicăiri pe suprafața acestui nenorocit pământ nu se poate face așa pe îndelete din țințar armăsar.

»Afacerea« cea mai recentă este foarte caracteristică pentru împrejurările din capitala fostei granițe romano-banatică, așa că merită a fi expusă în liniamente generale.

Iată-o!

Săptămîna trecută au avut școalele de stat de acolo examenul de gimnastică, care în vederea stilului mai mare al exercițiilor puse în program, s'a ținut pe izlaz, pe locul de corvadă al armatei. Fiind un spectacol de interes, a luat mult public din oraș parte la acest examen. Și în mulțimea publicului au fost și mulți romîni. Invitățile s'au făcut pe cale publicistică așa că tot natul a putut asista.

Tinerimea școlară a cîntat cu ocazia aceasta imnul maghiar și amăsurat uzului mai nou, întreg publicul a ascultat în picioare acest imn, descoperindu-și capetele.

S'a întîmplat însă, că la periferia cercului tras de public, au rămas vre-o cîțiva tineri (între cari se bănuiește, că a fost și un elev al institutului gr.-or. teologic) cu pălăria în cap. Fie că n'au avut chef să-și descopere capul, fie că nu au înțeles despre ce este vorba, nu știm. În fine un lucru de nimic. Ca să ne ținem de povestea vorbeii, din care am împrumutat titlul: un țințar.

Ei, dar să nu ne uităm, că aceasta se întîmplă la Caransebeș și acolo toate lucrurile iau altă formă.

Vre-o cîțiva din onorațorii au observat pe tinerii cu capetele acoperite și cum indignația este mai puternică decît evlavia, au și dat curs liber în vorbe aspre supărării lor. Se zice, că mai ales președintele tribunalului din Caransebeș, d. Jakabffy, a folosit vorbe de tot aspre la adresa acelor tineri.

Grosul publicului, se înțelege, nu a observat nimic din întregul incident. Dar cum este odată rînduiala la Caransebeș, în curînd a început să se facă din țințar indispensabilul... armăsar. Povestea a mers din gură în gură și a luat mereu dimensiuni tot mai mari, pînă ce Luni dimineața se povestea deja pe străzile Caransebeșului, că referentul școlar Jianu și secretarul consistorial Corneanu au mers la examenul de gimnastică anume ca să demonstreze în fruntea tinerimei: studioase dela institutele noastre teologice-pedagogice, că toți aceștia ar fi stat demonstrațiv cu pălăria în cap, pînă ce s'a cîntat imnul maghiar etc. și că președintele tribunalului Jakabffy i-ar fi îndrumat la ordine pe acești recalitranti, cu vorbe, cari conțin insulte directe și impun fiecărui om ce se respectă, datoria de-a-și lua satisfacție.

Între asemenea condiții nu le-a rămas d-lor Jianu și Corneanu alta, decît să se prezenteze la d. Jakabffy și — după ce totul se povestea deja în forme pozitive și concrete — să ceară explicații.

D. Jakabffy i-a primit pe acești doi domni afabil și li-a spus, că n'are cu dînșii nici în din nici în mîneacă. Adevărat, că i-a văzut la examen, dar i-a văzut și că și-au descoperit capul, cînd s'a cîntat imnul.

Dus în cetățuia din Mantua fu condamnat la moarte. Fericit că poate muri pentru iubirea sa de țară, nici măcar o lacrimă nu-i udă fața: »Căți n'or avea parte să moară în acest fel!« Nu primi măcar să fie legat la ochi iar cînd i se porunci să îngenunche se împotrivi cu aceste cuvinte:

»Nu, eu stau înaintea aceluia ce m'a creat și stînd în picioare voiesc să-mi trimit spre el sufletul«.

Comanda: »dați foc« o îndeplini el însuși. În aceiași zi la acelaș ceas în aceleași condiții i-se luă viața unui, al doilea conducător al tirolezilor, Peter Mayr. Acestuia i-se îmbia scăparea dacă mărturisea că n'a avut cunoștință de un anumit decret. El însă răspunde: »Nu voiu să-mi cumpăr viața prin minciună«.

Se mai pomenesc între conducătorii revoluției și alții. În muzeul »Andreas Hofer« din Innsbruck în departamentul deosebit al eroilor acelei revoluții sub un chip de bătrîn cu fața aspră, brăzdată stă următoarea inscripție: »Unbekannter Spingerer freiheitskämpfer aus der Brixauer Gegend«.

Petrache.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cerești o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fl., 3 sticle mari

san 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile țării

Este mai departe adevărat, că și-a exprimat cu voce tare indignarea, dar aceasta a făcut-o la adresa celui tînăr, pe care l-a văzut la periferie cu pălăria în cap.

Pentru acești domni părea deci incidentul încheiat.

Ei, dar acum vine ... armăsarul.

Vorba lui Galleotto, a ajuns și la urechia directorului liceului d. Kalkbrenner. Și cum putea acesta scăpa din mînă o ocazie atît de excelentă, pentru a se distinge în «salvarea» patriei?!

Deși călduri mari și după munca unui an de școală era îndreptățit d. director la puțină recreare, totuși n'a pregetat a lua condeiul în mînă și a redacta în grabă trei acte momentuoase:

1. Unul cătră direcțiunea institutului teologic, în care denunță pretinsa purtare demonstrativă a elevilor dela teologie.

2. Al doilea cătră consistor, în care făcînd amintire de primul său act, denunță în special pe secretarul consistorial Corneanu și pe referentul școlar Jianu.

3. Al treilea cătră ministru în care făcînd amintire despre ambele acte anterioare, aduce și ministrului la cunoștință «marea» demonstrațiune antipatriotică dela Caransebeș, care a jignit pînă în fundul sufletului pe patrioții din Caransebeș.

Și ce este mai caracteristic: în toate trei actele se rapoartă d. director Kalkbrenner la ... d. prezident al tribunalului Jakabffy, ca martor clasic. Așa s'a făcut la Caransebeș, din tînăr ... armăsar.

Acum vine ministrul la rînd, care negreșit va trimete comisar special la Caransebeș, iar consistorul va avea în cel puțin zece ședințe să se ocupe de afacere. Negreșit se va face reclamație și mitropolitului, care nu se va putea lăsa mai pe jos. Și credem a nu greși, dacă bănuim, că întreaga «afacere», devenită deja celebră, va trece dimpreună cu alte de aceasta natură, în inventarul zestrei viitorului episcop dela Caransebeș.

Și n'ai ce face. Așa stau lucrurile la Caransebeș. Și ca la Caransebeș nicăiri. Poate nici la Făgăraș!

Hotărîrile Ligei culturale secția Caracal.

Am anunțat ieri că în Caracal (județul Romanați, România) s'a constituit o secție a Ligei Culturale pentru unitatea tuturor românilor. Abia constituită Liga din Caracal a hotărît să adreseze dlui Dr. Toma Ionescu și dnei Anuța Vlad câte o adresă de felicitare pe care le reproducem aici.

Iată textul adresei ce s'a trimis dnei Anuța Vlad pe care am fost rugați a-i-i transmite D-sale:

Ilustră Doamnă,

Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, secția Romanați (Caracal) constituită astăzi 13 Iunie a. c., se simte fericită că cel dintâi gest al activității sale, este de a vă transmite prin noi expresiunea profunde sale satisfacțiuni pentru actul just și plin de înțelepciune al grațierei D-voastră.

Națiunea română se simte mândră că vă prenumără printre ale sale cele mai alese și distinse fiice, cari asemănătoare matroanelor române, pășesc cu vrednicie și ținută voinicască în arena luptei pentru conservarea și revendicarea celui mai scump tesaur graiul, legea și moșia străbună.

Fie ca atitudinea înălțătoare, curajoasă și în deobște laudabilă ce ați avut, să servească de exemplu femeilor române de pretutindenii, căci ați vrut de sigur a da o lecțiune femeii române și anume aceea de a înțelege că de azi înainte, dânsa nu trebuie să se mărginească a fi numai soție bună, a fi substratul temeinic și conștient al bazei societății și familiei, dar că trebuie să-și desăvârșească scopul ființării sale, acela de a crește odraslele române în spirit național prin sâdirea virtuților strămoșești, a sentimentelor celor mai frumoase, mai edificatoare și mai nobile în pruncii națiunii românești.

Intovărășiți de aceste sentimente, vă rugăm, Ilustră doamnă, să primiți încredințarea prea distinselor și înaltei noastre considerațiuni.

Vice-președinte, *Alexandru Nicolau*. Secretar general, *Nicu Pavlidi*.

Iată și textul adresei ce s'a trimis dlui profesor Dr. Toma Ionescu președintele comitetului național al medicilor români.

Domnule profesor,

Liga națională pentru unitatea culturală a tuturor românilor, secția Romanați, înjghebată astăzi 13 Iunie a. c., își îndreaptă cel dintâi pas al activității sale prin a vă mulțami în numele românilor din Caracal și județul Romanați, pentru admirabilul gest, nobila ținută bărbătească și atitudinea curajoasă și românească de care cu prisosință ați dat dovadă în ultimul timp prin hotărîrea aplaudată de toți românii de a nu participa de împreună cu corpul medical român la congresul internațional din Budapesta.

De sigur că, nu numai condamnarea dnei Ana Dr. Vlad, româncă prin excelență, care pentru unguri a comis păcatul de a cere ca odraslele fraților noștri să vorbească dulcele grai strămoșesc, v'a condus spre aceasta înălțătoare decisiune.

Ne facem ecoul întregii suflări românești atunci când socotim că demersul unanim este datorit consecinței unui întreg sistem de persecuțiuni și barbarii indescrivibile, la cari sunt supuși frații noștri de peste munți, din partea c-rbiciei ungurești, a cărei cea mai arzătoare țintă este de a maghiariza și înăbuși orice simțire românească, tot ceea ce poartă numirile moștenite dela strămoșii noștri, pe cari ca un tesaur scump suntem datori să le transmitem intacte urmașilor noștri.

Liga se mai simte mândră de a mai crede că pe lângă acestea, una din considerațiuni de a lua parte la congresul dela Budapesta, mai este și aceea că, deși știința este universală și ca atare comunicările și descoperirile ei interesează toate popoarele, dar nu-i mai puțin adevărat că știința medicală română numai ca știință emanată din puterea geniului românesc, s'ar fi putut acolo manifesta.

Or, aceasta în nici un caz nu poate avea loc, ca știința română să jubileze la Budapesta, când alături de ea la Vaț, Seghedin și în temnițele ordinare se ofilesc și zac atâtea forțe vii românești, cărora nu li se poate imputa decât crima, după unguri, de a-și fi iubit neamul, limba, legea și moșia înaintașilor noștri străbuni.

Insuflețită de aceste sentimente, Liga culturală, prin noi, vă trimite expresiunea celor mai călduroase și recunoscătoare mulțămiri.

Alexandru Nicolau
vice-președinte.

Nicu Pavlidi
secretar general.

Păcate bucureștene.

«Huszárok a hadgyakorlaton» pe scena română.

Abia ne despart vre-o câțiva ani, de când unele simptome bolnăvicioase se încuibaseră în sinul societății bucureștene, care alerga în goană ne-bună după tot ce era străin de firea neamului nostru. Asemeni unui fluture de noapte, care tremură din aripi împrejurul unei lumini aprinse până și-le aprinde și cade mort. Hibrilele căpetenii cu mentalitate detestabilă, din fruntea acestei porniri nesănătoase, nu voiau să priceapă, că jocul de-a străinii înseamnă slăbirea și moartea graiului român.

Când batjocura aceasta își ajunsese culmea, a trebuit, ca un bărbat de știință, să se pună în fruntea unei mișcări s'o îmbărbăteze cu cuvântul, cu peana sa atît de măiastră. Atunci piețele albe au fost sfințite cu aghiasma dumnezeiască a sângelui studentesc, cari strigau dându-și suflarea

cea din urmă: »Piară franțuziții» și »Limbă română în teatrul românesc»?!

Acu după un restimp de câțiva ani ce să fi vadă ochiul? Ce îi-e dat să auzi?

Un d. Toma Ionescu, care n'are nici o tactică politică, și poate nici simț românesc, — traduce după ungurește opereta «Huszárok a hadgyakorlaton». Dăm toată dreptatea proverbului italian: *traduttore traditore!* Dar acest domn de parte, departe de a trada numai piesa aceasta merge până ce ne disprețuiește și ne înjosește limba noastră; par'că atîta ar fi ea de săracă, de prin ea să nu se poată talmăci nici »*éljen*«-ul ungu-rilor.

Nu suntem noi sătui de limba asta afganistană, când acasă zi de zi ne scârțâie în urechi? Trebuie s'o auzim și pe scena unui teatru din capitala României? Osândiți suntem în sufletul românismului să vedem pe scenă jucându-se »*csárdás*«, strigându-se »*éljen*«, »*szemtelen*«, »*bicskás*«, »*haszontalan*«, »*bitőfárvató*«, etc. până n'nesfârșit?

E lucru știut, că limba cea mai bogată în insulte e cea ungurească. Un român ori un neamț care a prins ceva în cioc din ungureasca, când își iese din sărită nu întrebuițează limba sa, ci o dă pe ungurește; înjurăturii în haina asta îi stă bine. Strălucirea apogeului la care s'a ajuns e dovada exercițiului continuu de-a insulta pe oricine cu orice prilej.

Deci redate atâtea insulte de surugiu în limba noastră, de sigur, cu cea mai mare bunăvoință nu se puteau, chiar toate.

D. Ionescu ne-a insultat pe toți și și pe d-sa, decumva e pe deplin romanizat, când a localizat piesa aceasta.

Mai bine să fi tras un somn ciobănesc, în vremea cât nu și-a dat osteneala de a trada opereta: *Ein »Herbstmanöver*«, așa e scris pe afișe, din jos de »Husarii la manevre« — apucătura jidănească de a perverti obștea naivă, c'ar fi localizată după nemțește.

În »piesa«: aceasta se baijocorește un neam de 3 milioane din statul ungar. Zice un husar, curățind cisma stăpânului: »*csak az oláhság jár gyalog*« (numai valahii umblă pe jos.) Auziți acum cum ne îmbată mințile vestitul traducător, și cum tradează d-sa citatul de mai sus; *numai olărimea umblă pe jos*, ceea ce pe ungurește ar veni: *fazekas k!*...

— Bună dimineața babă.

— Crastaveți în barbă!

Dar alt undeva e buba. Firește să fi fost toată reaua voință din lume, în d. Ionescu, și nu putea să zică *taman ca în original numai valahii umblă pe jos!*

De aici întortochierea propoziției de mai sus! Până aici ajunge *trădătorul* nostru! Și știți, că publicul a aplaudat, ca niciodată! Mai ales damelor a plăcut mult, pentru dânslele fiecare sabie husărească a fost un fior dulce ce le-a mângăiat, a făcut să le tresară sufletul. Iar unele maimuțe recitau la ieșire: *Vino ripitico* dă-mi un sărutat! (citat din operetă).

În limba noastră n'a existat cuvântul *ripitico!* d. Ionescu l-a fabricat din ungu escul: »*Ripityoka adj egy csókot!* Așa ni-se spurcă zi cu zi tot mai tare altarul curat și sfânt al limbii, cu gunoaiile neologismelor împreunate din limbi mai sărăcăcioase decât limba noastră.

În sfârșit muzica cea a lui E. Kálmán, care n'are nici în clin nici în mîneac cu arta muzicală. Niște vîitături disperate, repede trecute în scuturătură de friguri a »*csárdásului*«. Și totuși tinerii fără pricepere unitar imitau chemarea trompetei: *baka gyere haza...* Proaste și urite lucruri!

Atîta, în treacăt despre pașul greșit și slăbiciunea dlui T. Ionescu care credem ne va slăbi în viitor cu astfel de localizări.

Acum ne întoarcem, și-l întrebăm, ce interes a urmărit d. director al teatrului d. C. Grigoriu, de

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, „Petroil“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra **căderii părului și a mătrefei.** —

După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățanle a feței se depărtează și curățeste mai bine **Crema de lapte de crin a lui **Kulka**.** Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 1 20 cor. **Preparate cosmetice de prima calitate.** Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

și-a dat învoirea ca în parcul Oteteleşanu să se joace o operetă, care ne jignește bunul simț, conștiința națională, ne murdărește, fala mândria, marea neamului nostru?

Are Apusul opere de artă amuzante, cari sunt atât de îndrăgite de orașele mari, — să se localizeze din acele, iar nu o rușine de operetă a unui scriitor ungar, fără pretenția artistului și a omului literat — căci înjură un neam prin ea și ne stropește cu tina batjocurilor, păfând întreg trupul neamului românec. D. Grigoriu cunoaște numai din auzite, fudulia, nesațiul, vrășmășia ce-o nutrește ungarul, față de români, pe care l'ar vrea mântuit din rândul popoarelor vii; și nici nu dă pe semne, nimic pe frământările românilor de dincolo!

Până când peste munți se duce o luptă desădăjduită pe viață și moarte, d. Grigoriu, crede nimerit, să se joace o piesă, în care se jignește mândria bravilor luptători ai românismului. Asta va să zică solidaritate națională?

Afât de-ocamdată!

A. Maiorescu.

Literatura noastră umoristică.

— O conferință la seratele meseriașilor din Sibiu. —

Joi, în 27 Mai n. 1909, Reuniunea meseriașilor sibiieni și-a ținut a 5-a ședință literară. Președintele Tordășianu oare în vedere, că frații meseriași din Cluj, pe lângă harnica lor Reuniune a sodalilor, în curând o să mai aibă un așezământ folositor. Vorba este de înființarea reuniunii de zidire »Granitul«, al cărei scop este de a promova bunăstarea materială a membrilor și cultura meseriașilor și muncitorilor de acolo. Între lucrările ei se numără procurarea și producerea materialului de clădiri, înființarea și susținerea de magazine de atari mărfuri și de a întreprinde clădiri, a at în Cluj, cât și în alte orașe. Cu laudă și recunoștință datorii sunt toți meseriași noștri inițiatorilor acestei instituțiuni și dorește, ca bunul Dumnezeu să ajute, ca acest așezământ întrupare să capete, să crească și să înflorească societății. Binevenitează pe d. Emil Borcia, acest vesel prieten al tuturor cauzelor bune, care a ținut să ne onoreze cu prezența și mai pe sus de toate a ținut să procure clasei meseriașilor câteva momente vesale. Salută și binevenitează pe d. Ioachim Sociu, care precum se știe intrând după absolvirea gimnaziului, de învățăcel lăcătuș în fabrica Rieger și după un an de ucenicie, eliberat caldă, a petrecut ca caldă un an în Viena, de unde reîntors, pe timp scurt, prima dorință i-a fost să vină în mijlocul nostru, unde atât de bine și-a petrecut ca învățăcel și atât de folositor ne a fost tuturor.

Intrați în înșasi ședința literară, notarul Duca cetește sumarele ședințelor administrative, iar după d. sa, ținându-l sodal pantofar N. c. Roman, recitează cu însuflețire »Sentinela română«, de Alexandri; după care d. Emil Borcia, tractând despre literatura umoristică, zice cam următoarele:

Literatura umoristică la noi până acum a tot dibuit. Creoi cum suntem din fire și rîsul nostru poartă timbrul nevoilor în care trăim. Încercările noastre pe acest teren n'au avut reușită durabilă. Foile noastre umoristice după mult puțin au dispărut, cele mai multe din ele trecând limba bunului gust. Altcum stă lucrul la frații noștri din regat. Aci deja s'a cristalisat ramura literaturii vesale. Prin Caragiale, Ureche, Marion, Speranță, Ranetti și A. Mirea s'a închiegat un soi românesc de a râde de partea hazlie a vieții. Caragiale (născ. la 1852) este cel mai vechiu și cel mai de valoare umorist român din câți trăiesc azi. Prin teatrul său, prin volumele sale »Novele și povestiri« și »Momente schițe, amintiri« a creat o școală modernă umorului nostru literar. Ureche, deși uneori cam naturalist și picant, este măiestrul »calambururilor« (jocurilor de cuvinte). Imitând în această direcție cu succes școala franceză a ajuns un spiritual ze-

flemisator al stărilor sociale din țară și este foarte cetit acolo. Trebuie să amintim și pe un umorist decedat de curând, pe Marion, care s'ar putea numi umoristul poporului, sau anecdotistul soacrelor, versurile sale ocupându-se cu predilecție de soacre. Marion scria la »Universul« și scrierile sale trebuiesc judecate sub raportul intereselor acestui ziar.

Directorul foii îi dicta să scrie »ca să rădă mahalaua« și Marion s'a achitat perfect de acest angajament. Speranță este iarăși un umorist popular, și anecdotele sale își iau sufletul din viața poporului, țărani și țigani. Valoarea literară a lui a fost contestată de unii critici și în timpul din urmă scrie mai puțin. De dat mai nou este A. Mirea, sub care pseudonim se ascund talentele poezilor Iosif și Anghel. Umorul lui A. Mirea e o satiră de salon. Și pe când Caragiale și Ureche cultivă exclusiv prosa umoristică, A. Mirea e emnamentele poetul spiritual, satiric fin și de bun gust. În schimb Ranetti lovește atât cu nuiava strânsă în versuri, cât și cu cravașa muiată în prosa drastică. Ranetti azi e cel mai popular umorist. E totdeauna de actualitate, fiind și directorul excelentei reviste umoristice »Furnica« din București, pe care o redactează de 6 ani în colaborare cu N. D. Țăranu. Din scrierile sale colecția lui de fabule sunt o reușită parafrazare a criticii ce o face acelei boerimi din țară, care a uitat sau desconsideră limba română și care disprețuiește tot ce nu-i de viță boierească.

De data aceasta voi să vă fac cunoscute aceste fabule ale lui Ranetti, dar mai întâi dați-mi voie să vă fac o mică introducere despre »scris și cetit«.

A zis cine a zis, că românul e născut poet. Eu zic, că românul ca orice om pe lume se naște — analfabet. Scrisul și cetitul îl învață mai pe urmă când părinții, școala, și contele Andrassy, cu legea sa electorală, încep să-i spuie buchii etc. etc. și ne cetește următoarele:

Fabule din Ranetti: Bătrânul Brad, dela Sinaia; Biju și Grivei; Nenea Nae în voiaj; Gheata și șșonul; Melcu (cu aluzii locale) și Herr Frankfurter și nenea Cartaboș. E firesc, că d. Borcia a produs multă și nedescriptibilă veselie, pentru că răsplătit a fost cu aplauze nesfârșite.

Între debutanții seratei s'au mai numărat Dim. Axente inv. croitor, cu o frumoasă poezie de Nențescu, copila de țăran Ana Părău din Orlat ne-a pus în uimire cu vocea-i melodioasă și curată; sodalul cismar Vas. Bărbat imitând țigancele, cari spun din cărți de noroc, a produs mult haz; învățăcelul pantofar Vasile Rusu și-a mai vărsat focul inimei în câteva cântece scoase din o flaută și mai apoi din un fluer, care îi e tovarăș credincios după oboseala din atelier; d. Ioachim Sociu, după ce mulțamește dlui Tordășianu pentru cuvintele calde cu cari l-a întâmpinat, ne-a enarat despre multe de toate, cari toate au plăcut; dar mult au plăcut cei trei frați: Alexandru, Voica și Victoria Baciu, copiii măiestrului cizmar I. Baciu, cari cu toții s'au pus în serviciul cauzelor noastre bune. Alexandru ne-a recitat poezia »Românul«, Voica poezia »Trepțe descără«, iar mititica Victoria, poezia »O copilă la ziua mamei sale«.

La încheiere s'a sortat 15 cărțicele folositoare, iar d. Tordășianu, mulțămind dlui Ermil Borcia pentru prețioasa conlucrare, invită la a 6-a ședință, care se va ținea de astădată Joi, în 1 Iulie n. c. »Dumnezeu vede«.

Spovedaniile unui om de azi.

Două nevoi...

Să nu rîdeți: în viața noastră, a celor fără de cămin, locul căminului îl ține cafeneaua și pădurea. Aveam nevoie și de una și de alta. În cafenea ne trecem cele mai multe ceasuri din zi.

Acolo sunt prieteni, gazete și viața enervată, de care-am început s'avem nevoie. Avem nevoie de fumul de țigară ce plutește acolo, de atmosfera îmbic-

sită, de sgomotul paharelor, de strigătul chelnerilor, de murmurul celor ce vorbesc. Ca băutorul de morfină, care știe că morfina-i face rău, dar are nevoie de ea, așa și noi ne simțim atrași spre cafenea.

Pădurea o vedem rar și ne ametește. Liniștea bolților de frunză, aierul clar, parfumul ierbei și al lemnului, seninătatea cerului atârnat printre frunze, — toate astea le privim însetoși, dar ne obosesc, — și n'am putea sta mult în mijlocul lor.

...Întîia oră în vara asta, după luni întregi de viață risipită în oraș, am ieșit la țară. În goana trenului vedeam cerul larg, orizontul deschis, semănăturile întinse și pădurile ce acopereau colinele depărtate. Aierul era proaspăt, prea proaspăt și puternic, pentru plămîinii vițiați ai unui orașan. O neliniște ciudată mă copleșise. Am ajuns la prietenul meu, pictorul idealist, fericit în căsuța și grădinița lui dela țară. Parcă mă simțeam străin în atmosfera de liniște și seninătate de-acolo. Mi-e rușine să v'o spun: mi-era dor de oraș, orașul pe care abia de două ceasuri îl părăsisem. Am plecat împreună, să vedem împrejurimile. Șoseaua, mărginită de grădini și semănături, era plină de mirosul violent al teilor și al socului, mi-era frică de cerul imens, deschis deasupra noastră, iar tăcerea blnefăcătoare a cîmpului mă neliniștea.

...De cînd n'am mai călcat pe iarbă! Apele lacului, verzi și liniștite, împrăștiu aceeași taină ciudată, enervantă, căreia atîția i-au zis »dor de viață«. Ca și frunzele pădurei, ca și nesfîrșirea cîmپیilor și a zărei, lacul întins, pădurea de sălcii, și toate liniile simple, largi, ale naturii, înspăimîntă, pun pe gînduri, înstrăinează, — pe omul amănuntelor, pe fiul orașelor și-al veacului. Trupul nostru e prea slab ca să mai poată suporta vigoarea unui amurg de vară, în mijlocul firii. Ochilor nu le priește infinitul, nu pot să-l cuprindă...

...Inserarea venea cu alte unde de tăcere, marea distanțele, estompa conturile și depărta cerul. Glasul nopții îmbrățișa pămîntul, deschizînd ecouri slabe în depărtări. Aierul se golea mereu: atîta singurătate!

Am plecat repede, spre orașul unde se aprindeau acum luminile, orașul pe care-l ghiceam în fund, de parte și care, zi cu zi, se întinde mereu, ca în versurile poetului Verhaeren:

Cîmpia moare

Iar orașul îi minîncă din cadavru!

...Acolo, oamenii se înghesuie unul înr'altul, zidurile se îmbrățișează, sgomotul trăsurilor și-al tramvaielelor îți face bine, căci el înăbușește glasul celui mai mare dușman al tău, celui ce te prinde în singurătatea firei și te chinuiește și-ți frămîntă sufletul: gîndul.

Neg.

Moravuri nouă.

Ieri am primit la redacție o carte poștală simplă a cărei publicare am amănat-o pe azi nevoind a pângări evlavia numărului de ieri al »Tribunei« cu proza de mai la vale:

(pe adresă:)

Dlui Ghiță Pop,
la redacția »Tribunei«

Arad.

(pe contrapagină:)

Domnule Ghiță Pop!

Te fac atent, că dacă nu vei înceta cu obrăznicia, voi veni la Arad — ca să vorbesc cu D-ta.

Vreau să te învăț omenie — ca pe Rosenthal.

Birăuț.

Adaug pentru lumea care nu cunoaște afacerea cu Rosenthal la care se face aluziune, că acum vre-o trei ani și ceva, Birăuț, care pe atunci era candidatul de deputat al partidului național român la Becicherecul-mic, a avut o discuție cu avocatul evreu Rosenthal din Lugoj pentru nu știu ce afacere și că a plecat la Lugoj unde întîlnindu-l l-a atacat și s'a păruiț cu el pe stradă.

Adaug că nu am nici o afacere de ordin personal cu Birăuț, că nu l-am întîlnit de un an și că el mă presupune pe mine autorul notițelor privitoare la el, apărute în timpul din urmă în »Tribuna«, că prin urmare motivul amenințării ce mi-o face sunt numai notițele amintite din »Tribuna«.

De prisos să mai spun, că nu mă consider atins de insulta unui Birăuț. De prisos de-ase-menea să mai declar că amenințarea lui nu mă impresionează și că nu este vre-un sentiment de

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gőzmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinările sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albitari bărbătești și de dame, și tot felul de lenjerie cu prețuri moderate

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrîmte porto-franco. —

natură subiectivă care mă face să mă refugiez dinaintea ei în publicitate.

Carta poștală de mai sus este numai o mărturisire a autorului ei că, precum e firesc, el este lipsit de orice dovadă sau argument spre a-și susține cauza și că nu poate opune criticii ce i-se face decât forța brutală a pumnului.

Acelaș om dăunăzi declara cu mândrie în »Lupta« și cu iscălitura sa, că are »încrederea celor mai buni ai noștri«. Oricare cunoaște împrejurările dela »Lupta«, ca al cărei proprietar și editor s'a iscălit dăunăzi Birăuț, știe că acei »cei mai buni ai noștri« la cari el face aluziune sunt domnii deputați Dr. Aurel Vlad, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Alexandru Vaida și alți deputați naționali.

Pentru acela îmi iau voie a adresa numiților domni deputați naționali întrebarea publică, dacă Domniile lor aprobă ca un Birăuț să insulte, să amenințe și să încerce a teroriza cu pumnul pe un ziarist naționalist, fie și cel mai neînsemnat, care nu face decât să-și exercite funcțiunea, având aierul a lucra supt scutul autorității și încrederii lor și întreb dacă nu este acesta un abuz ce se face cu prestigiul de care Domniile lor se bucură cu drept cuvânt între toți românii?

Gheorghe Popp.
redactor la »Tribuna«.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 29 Iunie n. 1909.

— **Primirea arhiducelui Francisc Ferdinand.** La Sinaia s'au început facerea pregătirilor de către comună pentru primirea A. S. I. arhiducele Francisc Ferdinand, care, după cum se știe, va sosi acolo la 27 curent. D. C. D. Anghel, prefectul județului Prahova, s'a dus Duminecă la Sinaia, spre a stabili, împreună cu d. G. Manolescu, primarul orașului, programa de recepție.

— **In chestiunea profesorului Iorga** ministrul de justiție al Austriei, Hărtl, a cerut informațiile necesare autorităților bucovinene. Acest pas e urmarea interpelării înaintate de »Uniunea latină«, gruparea deputaților italieni și români din Austria. Ministrul a declarat unui deputat român, că este în principiu contra unor asemenea expulzări. E de crezut, că astfel ordinaul, care ar fi zăvorât granițele Bucovinei pentru totdeauna dinaintea dlui Iorga, va fi revocat.

— **Pentru Eminescu.** Comitetul organizator al comemorării poetului Mihail Eminescu din Galați a hotărât să bată o medalie comemorativă de 40 mm. care va cuprinde pe verso chipul poetului Eminescu, pe reverso o ramură de lauri, și o harfă cu o strofă din poezia »La Steaua«. Chipul poetului va purta pe cap o cunună de lauri. Medaliiile vor fi bătute în bronz aurit, argint, aurit fin, argintat antic, bronz oxidat, argint și aur curat. Prețurile vor fi: 1, 2,50, 20 și 200 lei. Prisosul provenit din subscrierea acestor medalii se va depune la fondul ce se va strânge pentru înălțarea unei statui marelui poet.

— **Slovacii din America** au ținut adunarea generală a societăților lor culturale. Câteva date: Asociația lor are 623 despărțăminte cu 27.000 membri. În decurs de trei ani încasările s'au ridicat la suma de 5,629.216 coroane, din care sumă ajutoarele date membrilor acestei asociațiuni ating suma de 5,445.752 cor. În permanență se află în casă 1 milion coroane la dispoziția scopurilor lor național-culturale. Orașul Bridgeport, în care s'a ținut această adunare generală, i-a urmărit cu o admirație curată, știind bine ce sărac e acest popor acasă și în ce măsură admirabilă se înălțuesc la dânsii faptele de ajutorare și jertfă acum după ce prin forța mânilor au aflat izvoarele necesare pentru câștig.

— **Examenul de maturitate la gimnaziul din Blaj.** Joi s'a terminat examenul de maturitate la gimnaziul din Blaj. Din 56 candidați, au reușit cu distincție 4, cu bine 16, cu îndestulitor 23, iar 12 au fost relegați la examen de corectitudine dintr'un obiect. Numele absolvenților este: Cu eminentă: Firiza George, Ilea Liviu, Oniga Ștefan, Popoviciu Ioachim. Cu bine: Câmpian Ștefan, Cosma Augustin, Crețiu Nicolae, Crișan Ioan, Herlo Petru, Magda Ioan, Măgdaș Vasile,

Mărian Dumitru, Murășian Andrei, Opreș Leonte, Pandrea Clemente, Pop Mateiu, Precup Emil, Stoichiță Ieronim, Tatar Emil și Vidrihin Nicolae. Maturi au fost declarați: Băcilă Vasile, Iosif Buzdugan Ioan, Cioban Iuliu, Comes Vasile, Comșa Aurel, Crăciunescu Ioan, Crainic Victor, Cutean Victor, Enescu George, Filipescu Octavian, German Dante, Grama Horaț, Hamor Emil, Hossu Teofil, Ioanoviciu Damaschin, Miclea Liviu, Olariu Ioan, Pop Alexandru, Rus Eugen, Șilar Alexandru, Simu Octavian și Szabo Iuliu.

— **Bartolomeiu Baiulescu.** Inregistrăm cu regret trecerea la cele veșnice, scrie »Telegraful«, a harnicului și zelosului protopresbiter onorar din Brașov, Bartolomeiu Baiulescu, decedat ieri, Duminecă, în Brașov. Adormitul în Domnul a fost asesor în senatul bisericesc al consistorului arhidiecezan și asesor în senatul bisericesc al consistoriului mitropolitan. Era om de o cultură înaltă. A păstorit cu multă înțelepciune pe credincioșii săi dela biserica sfintei Adormiri din Brașov, al cărei paroh era, și a dezvoltat activitate rodnică și pe alte terenuri ale vieții noastre publice. În deosebi îi zăcea la inimă soarta meseriașilor români, al căror bun povătuitor și sprijinitor a fost totdeauna. Scriitoarea română bine apreciată, doamna Maria Baiulescu și domnul medic cu bun renume Dr. G. Baiulescu deplâng în decedatul pe bunul lor părinte.

— **Nicolae Ceșanu.** Ni-se scrie că după o scurtă și grea suferință a încetat din viață în Reghinul-săsesc d. Nicolae Ceșanu, căpitan în armata comună în retragere. Bine cunoscut prin Ardeal, ca român verde și ca om de o bunățate rară și-a câștigat pretutindeni cele mai sincere simpatii. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

— **Decorul cel mai frumos și mai principal al restaurantelor, cafenelelor și al familiilor** sunt albiturile albe ca zăpada și călcate lucioase, de o curățenie ideală. Aceia cari pun pond pe aceasta, voiesc să nu fie înșelați și să nu li-se strice albiturile scumpe, le recomandăm marea fabrică de spălat cu aburi »Kristály« din Cluj care și la Brașov are filială. Fabrica aceasta o recomandăm cu căldură.

— **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme,** apoi ciacăi și calpace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. Weber Pál, măiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor. Cașovia (Kassa) Fő utca.

Concert, petreceri.

Inteligința română din Zlatna și jur, invită la producțiunea teatrală împreună cu concert și dans, care se va aranja cu prietelul adunării generale a despărțământului »Astra« din Alba-Iulia, în 18 Iulie 1909 st. n., Duminecă, cu concursul corșilor români din Bistra, în pavilionul dela hotelul »Glück Auf« din Zlatna. Inceputul fix la orele 8 și jumătate seara. Venitul curat e destinat »Astrei«. Suprasolvirile se vor chita pe cale ziaristică. P. T. În aceiași zi, d. a. la orrele 2 banchet. Ceice vor lua parte să se anunțe până în 15 Iulie dlui Mihail Moldovan anteprenorul hotelului »Glück Auf«. Bilete se pot căpăta deasemenea la d. Mihail Moldovan, iar seara la casă.

Programa: a) teatru. »Ruga dela Chisețeu« comedie populară într'un act, împreună cu cântece și joc de Iosif Vulcan. b) Cântări. 1. »Țărână«, cor. mixt în 4 voci — N. Ganea. 2. »Moartea lui Gelu«, declamație — G. Coșbuc. Eventual un monolog. 3. »Dorul Ardeleanului«, cor mixt în 6 voci, cu solo de bariton și sopran — A. Popoviciu. Dans.

Economie.

Tîrgul de bucate din Arad.

28 Iunie 1909.

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	15.80—
cucuruz 400 mm.	7.40—
secară	10.—
ovăs	8.40—
orz	8.20—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 28 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.74—27.76
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.60—15.62
Cucuruz nou Mai	14.48—14.50
Ovăs pe Oct.	16.04—16.06
Rapiță pe Aug.	29.—29.26

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa	31 K.	65—34 K.	20 fil.
Din comitatul Albei	31	» 20—34	»
De Pesta	32	» 34—45	»
Bănățanesc	31	» 75—34	» 55
Ardeleanesc	32	» 60—32	» 80
De Bacica	32	» 30—33	» 70
Secară de calitate I.	20	» 45—20	» 75
Secară de calitate mijlocie	20	» 15—20	» 35
Orzul de nutreț, calitate I.	17	» 70—18	» 60
Orzul de calitate a II.	17	» —17	» 10
Ovăs de calitate I.	19	» 75—20	» 05
Ovăs de calitate a II.	17	» 30—20	» 10
Cucuruz	15	» 90—16	» 10
Țărițe	12	» 80—13	» 10

BIBLIOGRAFII.

A apărut: »*Noua revistă română*«, de sub direcțiunea dlui C. Rădulescu Motru, cu următorul sumar: Noutăți: Noua direcție în studiul limbii elene. Știri teatrale. Revista revistelor. — Chestiuni actuale: A. D. Xenopol, Conemorarea lui Eminescu: Pecetea morții. — C. Rădulescu-Motru, Cultura română și Mihail Eminescu. — Răria, Moartea lui Eminescu. — Jules Leamire, Fără suflet (nuvelă). — Știință: Căpitan Gh. Grigoruț, Psihometrul minciunii. — Victor Anestin, O nouă teorie cosmogonică. — Note și discuțiuni: N. Ștefănescu Iacint, Principiile naționalităților în politica externă. — Redacția și administrația: București bulevardul Ferdinand Nr. 55. Abonamentul pe un an, 10 lei. 25 bani exemplarul. Nr. de probă la cerere.

Au sosit și se află de vânzare la librăria »Tribuna« următoarele cărți:

Nr. 406. A. I. Odobescu, Mihnea-Vodă cel rău și doamna Chiajna 30 fil. plus 5 fil.

Taina, de N. N. Beldiceanu cor. 1.50 plus 10 fileri.

Poșta Redacției.

D. Samuil Szabó, Vașad. »Desmintirea« D. Ștefănescu Iacint confirmă că a fost scris »Ertésités« pe școală și că în programul serbării școlare au fost și bucăți ucrainene, iar dojana ce v'a adresat-o d. protopop a fost la Cluj. Satisfacția cam misterioasă, »pe altă cale«, oficială, cu care ne ameninși în caz de nepublicare ne lasă indiferenți. Condiții de publicare sau nepublicare a unui lucru la abonament încă nu pr...

Poșta administrației.

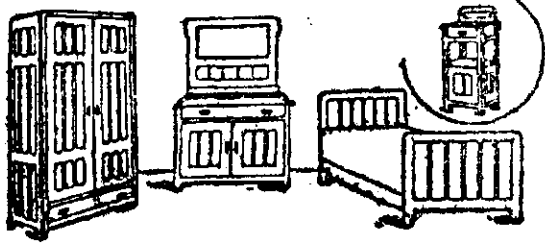
Ion C. Dăncăneț, Istina. Am rimit 8 cor. abonament până la 1 Ian. 1910.

Redactor responsabil C. Constantin Savu.
»Tribuna« instituit tipografic, Nichin și cons.

KARL HORED T

magazin de mobile.

Nagyszeben, Salzgasse Nr. 33.

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucătărie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn, foteluri de birou, taluret cu șurup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria
aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

— tornătorie de clopote și ciasornice de turn, în —
BAJA (BACICA).

Recomandă deosebi cele mai perfecte : **CIASURI de TURN** pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă. Afară de aceia atrage luarea aminte a onorațiilor preoți și a on. comitete bisericești asupra **MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.** Pregătește clopote în rețuoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezăsie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. **BUDGET GRATIS.**

Dobrowszky Károly

fabricant de cuptoare și magazin de olane în ALBA-IULIA (Gyulafehérvár).

Magazin: In Sibiu la Carol F. Jickeli.

Magazin mare stabil.

Pregătesc olane foarte bune, în stil modern, „Patent Fűtő Multiplicator“

brevetat, ușor de încălzit, în colorile cele mai frumoase ș. a. brună, verde, elefan înă, alb, samoa, drap, de culoarea m-

zerei, merie, albastră, vânătă, brună deschisa, castanie, maiolica etc. pardoseală pentru vane de scaldat, din plăci de porțelan fayenc, vetre pentru fiert din porțelan de culoare albă și albastră. Reparez și transform cuptoare vechi, pe lângă garanță de 2-3 ani.

RICHTER și ZEPENEU

pietrari

BISERICA-ALBĂ Szászka-ut 112.

— VÂRȘET — Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

monumente mormântale

de granit negru șvedian, sicnit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie totfelul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de pietrii de hotare.

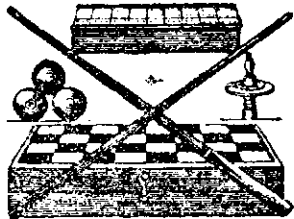

Weisz Géza

fabrică de dacuri pt. biliarde, cheiuri și bile pt. biliarde. Budapesta VII, strada Akácza Nr. 61.

Pregătește tot felul de cheiuri și bile verit. de fildeș, ține în depozit cele mai bune cheiuri, bile veritabile de fildeș, șacuri, domino, bile „Lignum Sanctum“ și pănuși de lemn de carpin.

Primește spre reparare cheiuri și bile de fildeș și ambră cu prețuri moderate pe lângă executare solidă și cu punctualitate.

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

TH. SCHMIDT

— mai nainte — văd. Fried. Klein Sibiu — Hermannstadt, Reispargasse 7.

recomandă noutățile sale de **parasoale și entoutcas**

(pentru orice ocaziune) precum și magazinul bine asortat de

plchiere pt. doamne și domni de calitate bună, plăcute, durabile și cu prețuri ieftine.

Stofa ușuroasă pentru cuverte de mătase și jumătate mătase pe eles executate prompt și neescepționabil. — Bastoane cu prețul foarte ieftine. —

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

In atelierul meu de instrumente muzicale

în Chichinda-mare (Nagy Kinda) str. Sándor-Főherceg provăzut cu puteri de muncă speciale se repară tot felul de instrumente muzicale în mod special cu prețuri ne-maipomenit de ieftine. Țin în depozit totfelul de viole fabricația cea mai bună, tambure, harmonice și gramofone, precum și plăci de gramofone. Apoi tot felul de părți de instrumente. La comande din provincie se face lucrul cu îngrijire sub supravegherea mea. Cu deosebită stimă :

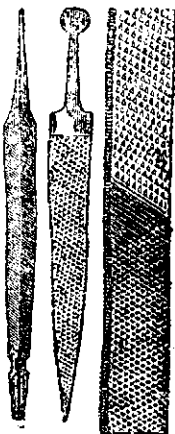
KELEMEN ANTAL liferant de instr. muzicale.

HAFFNER JÓZSEF

tăietor de pile

SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 42.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vârsat de prima calitate etc. primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

SCHUBER JÁNOS, mehanic

TIMIȘOARA — TEMESVÁR

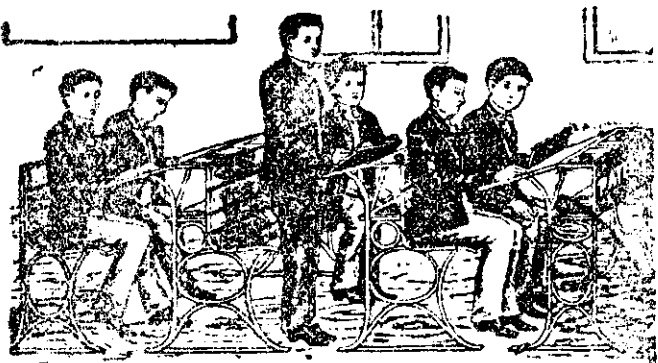
Fabrica: Fő-utca Nr. 23.

— Telefon pentru oraș și comitat 980. —

Renumitele mașine de cusut „PFAF” sunt cele mai bune pentru trebuințele casnice și industriale. CENTRAL BOBBIN și SINGER cu luntre rotundă pe lângă garanția de mai mulți ani. Mare depozit de biciclete DÜRKOPP, DIANA, HELICAL, HELICAL, PREMIER, GLOBUS, POSTILON și SPECIAL.

Mare asortiment în gramofone și plăci. Noutate! EUFON mașină vorbitoare fără tub. La lampile Kolloid WOLFRAM 70% crușare de curent. Reparări se fac pe lângă garanția. Cereți catalog de prețuri. — Se caută un ucenic.

Cele mai moderne
mașini mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci igienice de școală
și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

JOHANN BARTHEL

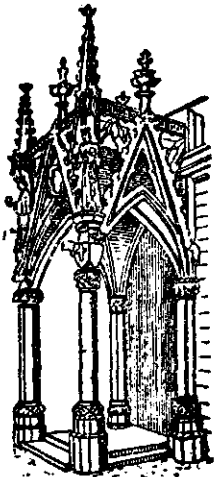
sculptor, auritor și fabricant de iconostase și altare

BRASOV — BRASSÓ, Kereszt-utca 1.

Face cu prețuri moderate:

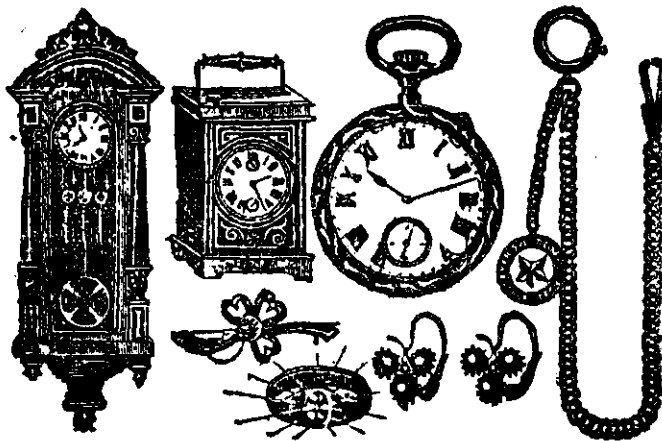
**iconostasuri, altare
amvoane, jertfelnicuri**

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și tot felul de lucruri în bransa asta; cu concursul pictorilor renumiți pentru pictarea iconelor, precum și tot felul de aurituri.

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină sursă de cumpărare a totfelului de orloage de buzunar și de părete și orloage deșteptătoare, precum și articlii optici.

Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficial.

Inele de logodnă după măsură.

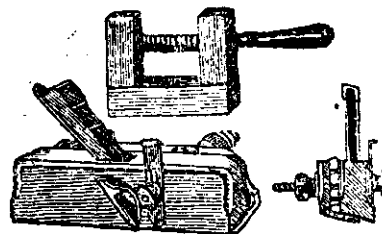
Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanția și cu prețuri ieftine.

In atenția fabricilor de lemnărie!

Recomand

instrumente

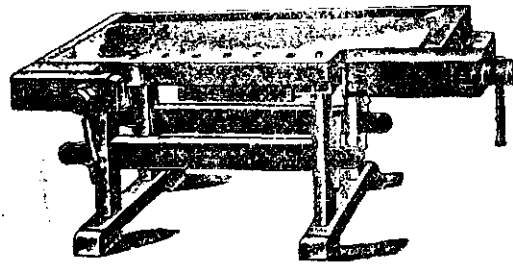
din cel mai bun material necesar

sare pentru măsurare, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desen.

Nagy Mihály

fabrică de instrumente Szabadka Therezia-tér.

Sănătate!

Putere!

Fac cunoscut onor. public, că în atelierul meu pregătesc renumitul

aparat galvanic-electric.

Acest aparat se folosește cu succes la: reumă, slăbire corporală, boale de nervi și de stomac, neuralgie.

Prețul unui aparat complet laolaltă cu cingătoare electrică și modul de întreținere 55 cor. Se garantează că este cel mai bun fabricat. Cu explicații și informațiuni servește

H. Süssmann

orologier și reparator de aparate electrice contra slăbirei corporale.

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse Nr. 27.

„AURORA”

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora”.

Banca Română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora” din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de celit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela Intreprinderea „Aurora” 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori-ce linie vă putem vinde bilet. Dacă cumpărați dela noi bilete pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora” 204 — W. 14 th. str., care este singura intreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora” despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie înușiți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela intreprinderea „Aurora”.

Toate epistolele să se trimită la adresa;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.